

De voorzijde van de geluidswoningen aan de Hagevoortdreef in Almere. De vierkante 'gaten' in de daken zijn de patio's.

Foto's: John Lewis Marshall

Ruime en lichte woningen achter 'muur van Jericho'

Armand Landman
ALMERE - De opdracht paste eigenlijk niet goed in het portfolio van het Amsterdamse architectenbureau Tangram dat zich heeft gespecialiseerd in verdichtingsvraagstukken. Toch accepteerde architect B. Mispelblom Beyer de klus voor het ontwerp van 47 geluidswoningen in Almere.

Het resultaat mag er zijn. "De meeste ontwikkelaars halen hun neus op voor dit soort werken. Maar het is een misvatting te denken dat er geen markt is voor huizen die anders zijn."

Almere: de snelst groeiende stad van het land. Geroemd maar nog vaker beschimpt om zijn eenvormigheid. Lange rijen met dezelfde eengezinswoningen en schuttingen waar Gamma een belangrijk deel van zijn winst mee haalt. Niet direct de plek waar je als architect rare fratsen kunt uithalen. Waar andere ontwikkelaars hun neus ophaalden, toonde bouwbedrijf Kingma lef door de opdracht toch te accepteren. Samen met de architecten van Tangram bouwden ze 47 geluidswalwoningen aan de Hagevoortdreef. De bewoners zijn laaiend enthousiast.

Dove muur

"De eis die de gemeente aan de woningen stelde was dat ze een dove muur aan de kant van de doorgaande weg moesten hebben," vertelt Mispelblom Beyer. "Maar de huizen moesten ook een voor- en een achtertuin hebben. Terwijl niemand gebruik maakt van een tuin op het noorden, die ook nog eens aan die weg ligt. We

hebben de gevel dus pal op de erfgrans gezet, waardoor de huizen veel dieper konden worden. De tuin is vervolgens gecompenseerd door in het midden van de woningen een patio aan te leggen. Daar kun je nu in je blootje zonnen, niemand die je ziet."

De huizen zijn een half jaar geleden opgeleverd en het resultaat is niet bepaald des Almeres. Aan de kant van de doorgaande weg rijzen twee langgerekte bakstenen muren op uit de polder, slechts onderbroken door hoge, smalle, geluidsdichte ramen. Een bewoner spreekt zelfs over "de muur van Je-

richo". Niets wijst erop dat achter de geluidswal ruime en lichte woonhuizen schuilgaan.

Mispelblom Beyer: "Tijdens de bouw dachten mensen dat het een school werd. Het oogt als een collectief geheel. En van collectief verschuift het aan de zijde van de woonwijk naar zeer individueel. Een wijk als dit heeft zo'n collectief gebaar nodig, om het body te geven. Stedelijkheid die elders in Almere ontbreekt."

Aan deze kant van de muur is het gedaan met het collectieve. De houten buitenkant van de huizen maakt van het blok weliswaar één ge-

bouw, maar toch overheerst hier de rommeligheid. Niet in de laatste plaats omdat elke bewoner de voortuin op geheel eigen wijze heeft vormgegeven. Wat de huizen bindt, is de doorgaande hoge verdieping en de regelmatigheid van de carports op het voorterrein. "Daarbinnen heeft ieder op eigen wijze zijn tuin aangelegd met de gewenste rommeligheid als gevolg. Mensen hebben ieder hun eigen smaak. Ze doen maar, het maakt het levendig", vindt Mispelblom Beyer.

De twee boogvormige geluidschermen herbergen in het lange middendeel dezelfde huizen. De huizen aan de buitenkant wijken af. Ze hebben minder tuin, maar zijn een stuk groter van binnen. Helemaal op de hoeken staan woon/werkwoningen.

De bewoonster van het op een na buitenste huis is bereid de ontwerper binnen te laten. "Ik probeer dat vaker te doen," zegt Mispelblom Beyer. "Zien hoe mensen met ons ontwerp omgaan. Erg leerzaam." De woning blijkt ruim, zeer ruim. Ondanks de dichte, geluidswerende achterkant toont de woonkamer licht, mede door de langwerpige hoge ruit die in het trapportaal helemaal tot de bovenste verdieping doorloopt en de patio die het huis in het midden doorbreekt. Die patio blijkt een gouden vondst. "Ik had het wel gehad om iedere dag over de heg een praatje met de buren te moeten maken," vertelt de bewoonster. "Nu heb ik toch een tuin maar volledige privacy." Later in de auto vertelt Mispelblom Beyer: "Mensen gaan pas lelijke schuttingen plaatsen als ze vinden dat ze niet genoeg privacy hebben. Je kunt als architect dus wel afgeven op die Gamma-bouwsels of ze zelfs verbieden, maar het betekent dat je iets niet goed hebt gedaan."

Minpuntje

Op een van de hoeken woont een grafisch ontwerper die sinds een halfjaar kantoor aan huis houdt. "Ideaal. Ik ben nooit te laat voor het eten. Heb een ruim kantoor dat volledig is af te sluiten van het woongedeelte en ik heb bovendien een hekel aan tuinieren, dus die tuin mis ik niet," vertelt hij. Trots laat hij de rest van zijn ruime woning zien. "Minpuntje is dat er geen raam open kan aan de achterkant. Ik moet toch zelf weten of ik in het lawaai wil zitten?" Mispelblom Beyer is het eigenlijk wel met hem eens. Weer buiten vertelt Mispelblom

'Lelijke schuttingen zijn een gevolg van te weinig privacy'

De 'muur van Jericho', zoals een van de bewoners de geluidswalwoningen noemt.

Ruimtegebruik

Tangram Architecten heeft zich gespecialiseerd in verdichtingsbouw. B. Mispelblom Beyer ergert zich aan de gewoonte van plannenmakers om maar lukraak een maagdelijk stuk grond aan te wijzen voor nieuwbouw. "Nederland is zo dichtbevolkt dat men veel beter moet nadenken over ruimtegebruik. Want ons land wordt er niet bepaald leefbaarder op en veel te vol. Verdichting heeft een negatieve klank gekregen, terwijl wij bewijzen dat je hele mooie dingen kunt doen op een beperkte ruimte. Door creatief om te gaan met die ruimte kom je tot verrassende inzichten. De woningopgave voor de Randstad is zo enorm, dat past nooit als je niet verdicht. Het betekent ook dat je moet geven en nemen. Door meer huizen te bouwen dan voor mogelijk wordt gehouden, genereer je inkomsten waarmee je de kwaliteit van bijvoorbeeld buitenruimtes naar een hoger plan kunt tillen. Dat vergt lef."

Beyer dat het project aanvankelijk niet op gang kwam, doordat geen ontwikkelaar de moeilijke klus aandurfde. "Men is als de dood dat men 'andere' huizen niet kwijtraakt. Vaak kopieert men lukraak wat elders een succes is, maar mensen willen best iets anders. De consument wordt te vaak onderschat."